

ISKOLAKERTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

2021. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

A 2021-es évben már jelentősen könnyebb volt az oktatási intézmények helyzete, visszatért mindenki a jelenléti oktatásba, még ha kisebb időszakokat idén is érintettek az iskolabezárások. Az elmúlt évek viszont mindenkinek felhívták a figyelmét az iskolakertek jelentőségére, mint szabadtéri oktatási térre és a gyerekek és kollégák mentális jólétéhez jelentős hozzáadott értékére.

Az Iskolakert, mint mozgalom, továbbra is nagy társadalmi érdeklődésnek örvendett, további iskolakertek csatlakoztak az Iskolakert-hálózathoz. 2021 év végén **233** a tagság létszáma.

Az óvodák is egyre nagyobb számban vágnak bele az „iskolakert” kialakításba, sőt bölcsődék is látnak már ebben lehetőséget.

A kihívásoknak megfelelően, továbbra is nyitottan várjuk, hogy minél többen csatlakozzanak hozzánk és támogassák az iskolakertek ügyét.

Fő programunk az Országos Iskolakert-fejlesztési Program Iskolakerti Alapozó Alprogram III. ütemének koordinálása volt, melyben 50-50 iskola- és óvodakert fejlesztése valósult meg.

A program keretében számos iskolakerti és óvodakerti jógyakorlat kisfilm született, ami jelentősen hozzájárulhat az iskolakertekben rejlő lehetőségek komplex bemutatásához, feltárásához és így azok népszerűsítéséhez is. A kisfilmek elérhetősége a honlapunkon itt található: <https://www.iskolakertekert.hu/index.php/hu/tudastar/oktatofilmek>

Az országos programra pályázók körében minden évben jelentős a gyógypedagógiai intézmények száma, felismerve a kertben rejlő fejlesztő és terápiás lehetőségeket. Ezért külön figyelemmel fordultunk a gyógypedagógiai fejlesztések irányába, és egy pilot EGYMI intézmény célzott iskolakerti fejlesztésével és ehhez született módszertani leírással erősítettük a gyógypedagógiai fókuszunkat.

2021-es évben is folytatódott a megkezdett nemzetközi együttműködésünk a School Garden goes Europe Erasmus+ stratégiai partnerség pályázat keretében, ami támogatást nyert (2020-2023, PH Weingarten – Weingarteni Pedagógiai Főiskola vezetésével, hazai vezető partner a Széchenyi Egyetem Apáczai Kar, Győr.)

2021 évi események részletesen:

I. ORSZÁGOS ISKOLAKERTFEJLESZTÉSI PROGRAM – Iskolakerti Alapozó Alprogram

Iskolakerti Alapozó Alprogram III. üteme átcsúszott a 2021-es évre is.

A program keretében szakmailag megterveztük és lebonyolítottuk 50 óvodakert és 50 iskolakert iskolakertfejlesztését (eszközellátás, képzés, mentorálás, nyílt napok koordinálása, mentortalálkozó és záró program szervezése, lebonyolítása.

A programban az Agrárminisztérium, mint támogató, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, mint megbízó mellett együttműködő partnereink voltak, a Biokultúra Szövetség és a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület.

A program keretein belül megrendezésre kerülő események:

Nyílt nap sorozat a mentorkertekben

- 2021.09.24 - Lakiteleki Eötvös Lóránd Általános Iskola és AMI
- 2021.09.29 - Debreceni Gönczy Pál Általános Iskola
- 2021.10.06 - Csongrád és Térsége Széchenyi István Általános Iskola
- 2021.10.08 - Újpesti Homoktövis Általános Iskola

II. Iskolakert-hálózat segítése

- 2021.10.01. **VII. ORSZÁGOS ISKOLAKERT-HÁLÓZATI TALÁLKOZÓ** Zákányszéken lett megrendezve közel 100 résztvevővel, fókuszban az iskolakert nyújtotta fejlesztési lehetőségek voltak
- Áadtuk 2021-ben is az **Iskolakertekért Díjat**, melyet ebben az évben a Szarvasi Szlovák Általános Iskola nyerte (a Zabosfa Kft. támogatásával)
- **Tavaszi félévben kiírt saját pályázatunk: *Terápiás elemek az óvoda- és iskolakertben*** címmel

Cél: Ötletek, megoldások gyűjtése olyan kert-elemekről, illetve olyan pedagógiai módszerekről, melyek a kert jól ismert hatásain túlmutatóan célzottan a kert-terápia, kerti fejlesztő pedagógia eszközei lehetnek.

Nyertesek és nyereményük:

Boldogi Berecz Antal Általános Iskola - Nádland Kft. 100 000 Ft értékű árukészlete
Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium - Oázis Kertészet 100 000 Ft értékű vásárlási utalványa támogatónk jóvoltából.

- **Őszi félévben kiírt saját pályázatunk: *Gyermekrajz- pályázat a zöldségcsoportokról***

Célja: Az óvoda- és iskolakertekben sokat emlegetjük a vetésváltás fogalmát, jelentőségét. Pályázatunk célja, hogy felhívjuk erre a csoportosításra a figyelmet és segítsük, hogy minél többen tudják szempontként alkalmazni vetési tervük elkészítésekor.

- **További pályázatot hirdettünk a Magház Egyesület és a Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrző Központ támogatásával „SAJÁT VETŐMAGOT AZ ISKOLAKERTBŐL!” címmel, aminek keretében 20 Iskolakert-hálózati tagunknak biztosítottunk:**
 - Vetőmag-csomagot 3 tájfajta vagy a Magháznál régóta sikeresen termesztett kiskerti zöldségfajtából.

- Egy magfogási online ismeretterjesztő fórum-beszélgetést, ahol a Magház szakemberei útmutatót adnak és válaszolnak a természetéssel, magfogással kapcsolatos kérdésekre.
 - A vegetációs idő alatt elektronikus kérdés-válasz lehetőséget.
 - Egyszerű, gyakorlatias tudnivalókat tartalmazó kiadványt a vetőmagfogás háttéréről, alapjairól.
 - Online formában is letölthető kiadványt Magfogási praktikum címmel.
- Meghirdettük az IH tagok körében is az **„Alsóban az élet! – Rázzuk gatyába együtt a talajokat!”** című, a talajegészséget, talajéletet vizsgáló programot, melyet az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) Agrártudományi Kutatóközpont (ATK) Talajtani és Agrokémiai Intézet (TAKI) szervezett. A népszerű program nagy részvételi arányt generált az Iskolakert-hálózat tagjai közül is
 - **A School Garden goes Europe Erasmus** keretében online műhelymunkákon vettünk részt
 - A **TreeDependent** közreműködésével többszáz őshonos gyümölcsfa kiosztásában segítettük a jelentkező hálózati tagokat
 - Az **OÁZIS Kertészet felajánlásaként** többszáz cserepes fenyőfa (Karácsonykor kikölcsonzött, majd az ünnepek eltelte után hozzájuk visszaérkezett) gazdára találását segítettük a Hálózat körében, melyeket országosan 5 településen lehetett átvenni.
 - **Biztonságos iskolakertek egészséges talajokon** - a 2021 márciusában meghirdetett **NÉBIH** által támogatott ingyenes talajvizsgálati pályázat keretében 10 iskolakert kapott megnyugtató laborvizsgálati eredményt

A hálózati tagsághoz való csatlakozás továbbra is ingyenes, a lehetőség nyitva áll mindenki előtt. Alapítványunk vállalásait honlapunkon bárki elérheti, a csatlakozás feltételeivel és a belépési Nyilatkozattal.

III. Alapítvány egyéb tevékenységei

- Idén a 20 rollup-ból álló **Sokszínű Iskolakert vándorkiállításunk** újabb 3 helyszínen jutott el, hogy hirdesse az iskolakertek sokszínűségét, köztük egyik határon túli közönség:
 - Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Szlovákia
 - VERKA – Veresegyházi Katolikus Gimnázium
 - Keszthely, Zöld OT
- **Együttműködve Győr Megyei Jogú Városával**, a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karával mentorálással segítettük az előző évben kialakított óvodakertet és iskolakertet.
- **A Földforgatók** c. Nógrád-megyei pilot program keretében iskolakerti termékfejlesztési versenyt hirdettünk, melynek promóciós kisfilmjeit a program online zárórendezvényén vetítettük le a gyerekek részvételével, majd a programban együttműködő partnereinkkel, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával és a Váci Egyházmegyei Karitással értékeltük a Nógrád megyei pilot program

eredményeit és gondolkodtunk a Földforgató program országos kiterjesztésének a lehetőségeiről

- **Kertművelés és közösségi kertművelés** címmel az Apor Vilmos Katolikus Főiskola atipikus képzésben résztvevő hallgatók számára tartottunk egy napos műhely foglalkozást a budapesti Mozikertben 2021.09.04-én
- **Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata elnyert pályázatának keretében** a Budapest XVII. kerületi Mozikertet fejlesztettük, segítve ezzel, hogy a kerület pedagógusai számára még megfelelőbb oktató tér lehessen. Ennek keretében oktató táblákat helyeztünk ki és egy műhelynapot szerveztünk 2021. 09.28-án a már megújult Mozikertben.
- **A Váci Egyházmegyei EKIF-fel** elkezdtünk egy **3 éves Óvoda- és iskolakert fejlesztési programot** 6 óvoda és 15 iskola részvételével. Ennek keretében megtörténtek:
 - Óvodáknál
 - Tavaszi félévben: Óvodavezetők online érzékenyítő kurzusa
 - Őszi félévben: Helyzetfelmérés, helyszíni mentorálások
 - Iskoláknál
 - Tavaszi félévben: Online egyéni pedagógiai mentorálás 8 iskolában
 - Őszi félévben: Helyszíni egyéni pedagógiai (3) és kertészeti (8) mentorálások
- **A Jane Goodall Intézet és az Agrárminisztérium felkérésére** beszámoltunk az Országos Iskolakert-fejlesztési Program Iskolakerti Alapozó Alprogram eddigi 3 ütemének tapasztalatairól – 2021.04.15-én
- Tevékenységeinket **szolgáltatások** formájában megfogalmaztuk és közzétettük az alapítvány honlapján:
<https://www.iskolakertekert.hu/index.php/hu/szolgáltatások>
- Virágos Magyarország verseny zsűrizés
- **N É P S Z E R Ű S Í T É S**
 - Nemzeti Pedagógus Kar, Technika Tagozat: a hazai iskolakert-hálózat bemutatása, online konferencián
 - Szabadka, Újvidéki Egyetem online konferenciája
 - Ökoexpó, Hajdúnánás (előadás + kiállítás)

Zöld Szervezetek Országos Találkozója, Keszthely: előadás és vándorkiállítás

Munkatársunk részt vett a Technika és tervezés tankönyvek készítésében (6-7. osztály, Kertészeti technológiák modul)

Részt vettünk a Szociálpedagógia folyóirat iskolakerti tematikus szám szerkesztésében, írásában.

Szakmai kapcsolatok:

- 2021 áprilisában a Föld napjához kapcsolódva a Magyar Környezeti Nevelési Egyesülettel és a KRE Teremtésvédelmi Műhellyel (MRE Ökogyülekezeti

Mozgalom) közösen felhívást intéztünk az oktatási intézményekhez „BEPORZÓBARÁT ÓVODÁKAT ÉS ISKOLÁKAT!” címmel. A felhívásunkhoz 74 intézmény csatlakozott a maga beporzóvédelemben tett akciójával (méhbarát növények ültetése a gyerekekkel együtt az óvoda- /iskolakert területén vagy néhány virágládában, legalább egy méhecskebölcső és rovaritató kihelyezése, stb.)

- szövetségesekre találtunk az iskolakerti tájfajták és a magfogás népszerűsítésében és támogatásában a MAGHÁZ Közösség és a Banya-Tanya Alapítvány munkatársaiban, meg is hirdettük első közös témába vágó pályázatunkat

Az Alapítvány 2021 évi munkájának támogatói voltak:

NEA pályázat – „Iskolakerti tudásátadás” címmel 1,6 M Ft támogatást kaptunk a 2021.április-2022.március közötti időszakban megvalósított tevékenységekre.

A pályázatból **5 db tantárgyi integrációs kisfilmet** készítettünk el, melyeket holnapunkon is megosztottunk: <https://www.iskolakertekert.hu/index.php/hu/tudastar/oktatofilmek#4>

- Fizikaóra az iskolakertben, mindennapok kémiája - Gönczy Pál Á.I., Debrecen
- Matematika óra az iskolakertben - Gönczy Pál Á.I., Debrecen
- Földrajz és természettudomány óra az iskolakertben - Gönczy Pál Á.I., Debrecen
- Biológiaóra az iskolakertben - Gönczy Pál Á.I., Debrecen
- Anyanyelvi nevelés az iskolakertben - Szent Kereszt Katolikus Á.I. és Óvoda, Cegléd

Továbbá 15 helyszínen adtunk iskolakert indításhoz szakmai tanácsot magyarországi és felvidéki iskolai közösségeknek.

A pályázat segítette a munkaeszközeink részleges megújításában is (1 db laptop, 1 db számítógép beszerzése)

Az Iskolakert-hálózat (IH) támogatói

- AGRÁRMINISZTERIUM – az idei Iskolakert-hálózati találkozót az Országos Iskolakert-fejlesztési program keretein belül valósíthattuk meg
- RÉDEI KERTIMAG Zrt. – az országos hálózati találkozón minden résztvevőnek egy gyerekbarát magcsomagot biztosított a következő évi veteményezéshez
- MÓRA-INPUT Kft. – 1 l Biokál terméket biztosított és szaktanácsadást biztosított az országos hálózati találkozó minden résztvevőjének
- ZABOSFA Kft. - Iskolakertekért Díj pénzügyi fedezete (200eFt)
- NÉBIH – ingyenes talajvizsgálat évi 10 IH tag számára
- NÁDLAND Kft. - az IKA által kiírt saját pályázat díjának a támogatója (100eFt)
- OÁZIS kertészet:
Minden Iskolakert-hálózathoz csatlakozó hálózati tag 10 000 Ft-os vásárlási utalványt kap és minden hálózati tag félévente szintén 10 000 Ft-os vásárlási utalványt kap, ha az alapítvány által meghirdetett témákban aktivitást mutat.
Továbbá az IKA által kiírt saját pályázat díjának a támogatója (100eFt)

Szervezet:

- Kuratóriumunk összetétele változatlan.

- Az Országos Iskolakert-fejlesztési Programban két fő főállásban, egy fő mellékállásban tevékenykedett, munkánkat projektmenedzser továbbá fél munkaidős állású irodai munkatárs segítette.
- győri telephelyünk a Győr környéki kezdeményezéseket koordinálja

Önkéntesség:

- Önkénteseket hivatalosan fogadó szervezetként működtünk, önkénteseink száma idén 14 fő volt.

TERVEINK 2022. ÉVRE:

- szeretnénk folytatni az Iskolakerti Alapozó Alprogramot a IV. ütemmel, amennyiben erre felkérést kapunk,
- szeretnénk tovább erősíteni az egyházzal való kapcsolatokat, a Váci Egyházmegye mellett további egyházmegyéknek is felhívni a figyelmét az iskolakertek jelentőségére, bemutatva szerepüket többek között a teremtésvédelem mindennapi gyakorlásában és megélésében,
- szeretnénk az iskolakertek terápiás vonatkozásaival többet foglalkozni,
- terveink között szerepel „Iskolakerti kurzusok” címmel kisfilm sorozat elindítása - kisfilmek forgatásai további óvodakerti és iskolakerti jógyakorlati helyszíneken,
- szeretnénk vándorkiállításunkat további hazai és határon túli helyszínekre is eljuttatni,
- korábbi kiadványaink újra kiadása megvalósítási szakaszba érkezett, tervezzük e-könyv formában árusítani,
- tervezzük egy új közös kiadványt megvalósítani a Magyar Biokultúra Szövetséggel iskolakertészet ökológiai szemlélettel témakörben,
- tervezzük kutatási tevékenységek generálását az iskolakert pozitív hatásainak tudományos alátámasztására,
- keressük további támogatókkal való együttműködés lehetőségét, mind az Alapítvány alaptevékenységének, mind az Iskolakert-hálózat számára kiírt saját módszertani pályázataink támogatására,
- tervezzük további nemzetközi kapcsolatok építését egyfelől német és francia nyelvterületeken, másfelől a Kárpát-medence magyarlakta településein.

Budapest, 2022. március 30.